

Barn med særskilte behov

YBF

Høyere yrkesfaglig utdanning – To år på deltid

Nettbasert, 60 studiepoeng

Studiet er akkreditert av NOKUT den 04.04.2016
Godkjent i Utdanningsutvalget den 10.12.19 (UU/F-sak 110/19)

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	3
Opptakskrav.....	4
Omfang og forventet arbeidsmengde	5
Organisering av utdanningen.....	5
Faginnhold og oppbygning av utdanningen.....	6
Læringsutbyttebeskrivelse for utdanningen.....	7
Læringsutbyttebeskrivelse og faglig innhold for hvert emne	9
Praksis	10
Fordypningsoppgave.....	10
Undervisningsformer og læringsaktiviteter	10
Oversikt over aktuelle læringsaktiviteter.....	10
Vurderingsordninger.....	11

Innledning

Over hele landet er det et betydelig etterutdanningsbehov hos fagarbeidere og barnehageassistenter. Det er bred politisk enighet om at barn og unge skal ha et kvalitativt godt tilbud i barnehagen og SFO. Her skal de møte profesjonelle yrkesutøvere som har gode ferdigheter og brukermedvirkning og tverrfaglig samarbeid.

Skolemyndighetene har lagt fram en plan for å utvikle kvaliteten og heve personalets kompetanse i barnehagene: «Kompetanse for framtidens barnehage». Utdanning for «Barn med særskilte behov» er et prioritert område. Dette studiet bygger på en nasjonal rammeplan utarbeidet av Nasjonalt utvalg for fagskoleutdanning i helse- og oppvekstfag – NUFHO.

Studiet er utviklet i samarbeid med sentrale organisasjoner innen yrkesfeltet.

Opptakskrav

For å bli tatt opp som student på dette fagskolestudiet må du oppfylle ett av disse opptakskravene:

Formelle krav

Fullført og bestått videregående opplæring og fagbrev fra ett av følgende utdanningsprogram (eller tilsvarende eldre læreplaner):

- Barne- og ungdomsarbeider
- Helsefagarbeider
- Aktivitør

Realkompetansevurdering

- Opptak på bakgrunn av realkompetanse foretas etter en vurdering av søkerens dokumentasjon og eventuelt utfyllende informasjon. Vurdering baseres på kravene til opptak på grunnlag av formell kompetanse
- Søkere som er minimum 23 år i opptaksåret, kan tas opp på grunnlag av tilsvarende realkompetanse.
- Med realkompetanse menes all formell og ikke formell kompetanse som søker har opparbeidet seg gjennom skolegang, arbeid og fritid. Arbeidsattester må inneholde start- og sluttdato samt stillingsprosent/timetall.
- Den samlede realkompetansen skal være likeverdig med det formelle opptakskravet
- Søker må dokumentere norskkunnskaper tilsvarende kompetansemålene i vg1 studieforberedende, vg2 i yrkesfaglig utdanningsprogram, eller språkprøve tilsvarende nivå B2.

Spesielle krav til studieplasser finansiert av Utdanningsdirektoratet

Søkere må kunne vise til ansettelse i barnehage.

Dokumentasjonskrav

Politiattest

For å delta i undervisningen og praksis må studenten stille med politiattest etter Lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven), § 27 Krav om politiattest, første ledd.

Politiattest må fremlegges før studiestart og kan ikke være eldre enn 3 måneder.

Praksis gjennomføres i utdanningens 3. semester. Fagskolen Kristiania kan be om vandelskontroll ved behov.

Omfang og forventet arbeidsmengde

Utdanningen er organisert som en deltidsutdanning over 20 måneder som tilsvarer 10 måneders utdanning på heltid. Utdanningen gir 60 studiepoeng. Normert arbeidsmengde er stipulert til totalt 1640 timer. Til hvert av emnene skal det leveres arbeidskrav og avsluttende emneoppgave.

Oversikt over emner og fordeling av studiebelastning:

Emne	Arbeidstimer	Nettsamlinger	Studiepoeng
Felles grunnlag for oppvekstfag	200	10	7,5
Pedagogikk og didaktikk	200	10	7,5
Barn og unge med særskilte behov	260	17	10
Helsefremmende og forebyggende tiltak	340	13	12
Praksis	400	10	15
Fordypningsoppgave	240	12	8
Totalt	1640	72	60

Organisering av utdanningen

Utdanningen gjennomføres nettbasert og er organisert som en kombinasjon av selvstudier og ukentlige, nettbaserte samlinger hvor lærer og studenter møtes. Det er mulig å kombinere utdanningen med jobb.

Mye av arbeidet med studiet skjer gjennom egenarbeid, oppgaveløsning og dialog og diskusjon med medstudenter og kombineres med støtte og oppfølging fra lærere og skolen. Aktivitet, samhandling og kommunikasjon er sentrale elementer i utdanningen. Gjennom arbeidskrav, selvtester og andre praktiske oppgaver oppfordrer skolen studentene til høy grad av aktivitet, og til å følge den normerte studieprogresjonen. Den normale studietiden en student bør forvente å bruke er 20 timer per uke, inklusive tid som medgår til nettsamlinger.

Læringsplattformen fungerer som studentenes klasserom og gir oversikt over studiet. Her finnes planer som viser hva som skal gås gjennom hver uke med læringsutbyttebeskrivelser, lærestoff og læringsaktiviteter. Plattformen gir også tilgang til studieplan, læremidler, bakgrunnsstoff, oppgaver og diskusjonsforum. Gjennom læringsplattformen kan studentene også kommunisere med lærer, medstudenter og administrasjon. Pensum fremkommer i emnebeskrivelsen og på læringsplattformen.

Studenter vil normalt få svar på sine spørsmål innen 24 timer på virkedager. Skolen har også en egen teknisk supporttjeneste som etter behov bistår studentene.

Faginnhold og oppbygning av utdanningen

Utdanningen består av 6 emner. Gjennom emnene jobber studentene med ulike temaer som er spesifisert i emnebeskrivelsene. Fordypningsoppgaven utgjør avsluttende vurdering (eksamen).

Utdanningens emner bygger på hverandre og følger en naturlig progresjon. Emne 1 og 2 er utviklet som felles grunnlagsemner for alle oppvekstfag ved skolen. Emne 1 inneholder temaer som er aktuelle for oppvekstsektoren generelt. Emne 2 inneholder temaer pedagogikk og didaktikk. Emne 2 gir studentene didaktisk og pedagogisk kompetanse, samt redskaper for å kunne ivareta barns behov. Kartlegge, dokumentere, planlegge og tilrettelegge for barn med særskilte behov. Emne 3 og 4 berører ulike områder innen tema barn og unge med særskilte behov, og spesialpedagogisk arbeid i barnehage/skole. Disse emnene vil gi studentene kunnskap om atferdsvansker, lærevansker, psykiske og sosiale vansker, fysisk og psykisk funksjonshemming, barn i risikosituasjoner, og kompetanse om helsefremmende og forebyggende arbeid. I emne 5 gjennomfører studentene i en praksisperiode over 10 uker der kompetanse opparbeidet gjennom utdanningen utøves i praksis. Utdanningen avsluttes med en fordypningsoppgave der studenten arbeider i dybden med et tema relevant for utdanningen. Arbeid med rammeplan for barnehagen og relevant lovverk er gjennomgående i utdanningen.

Læringsutbyttebeskrivelse for utdanningen

Alle studieprogrammene ved Fagskolen Kristiania har fastsatt et overordnet læringsutbytte som enhver student er forventet å kunne oppnå etter å ha fullført utdanningen. Læringsutbytte beskriver hva studenten er forventet å vite, kunne og være i stand til å gjøre som et resultat av læringsprosessen knyttet til utdanningen. Læringsutbytte er beskrevet i kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskaper

Kandidaten

- har kunnskap om medfødte og miljøbestemte forhold som påvirker barns læring, trivsel og helhetlige utvikling
- har kunnskap om barn og unge med særskilte behov forårsaket av forhold som fysiske og psykiske funksjonsnedsettelse, forsinket utvikling, atferdsvansker, språk- og lærevansker, psykiske og sosiale vansker og migrasjonsrelaterte utfordringer
- har kunnskap om kommunikasjon, pedagogiske og didaktiske metoder, prosesser og verktøy som kan bidra til å fremme læring, trivsel og helhetlig utvikling hos barn og unge med særskilte behov
- har innsikt i FNs barnekonvensjon, norske lover med forskrifter, rammeplan for barnehagen, opplæringsloven og andre styringsdokumenter innenfor oppvekstsektoren som gjelder barn og unge med særskilte behov
- har kjennskap til ulike aktører innenfor oppvekstsektoren og om betydningen av tidlig innsats for å fremme helse, læring og helhetlig utvikling for barn og unge med særskilte behov
- har kjennskap til utviklingen av barnehager i Norge, ulike eierforhold, finansiering samt barnehageansattes myndighet og ansvar
- kan oppdatere sin kunnskap om barn og unge med særskilte behov og hva som kan bidra til å fremme deres helse, læring, trivsel og helhetlige utvikling
- forstår betydningen av tidlig innsats overfor barn og unge med særskilte behov i et utdannings-, folkehelse- og samfunnsøkonomisk perspektiv

Ferdigheter

Kandidaten

- kan anvende sin faglige kunnskap om kommunikasjon til profesjonelt samarbeid med barn og unge med særskilte behov, deres foreldre, fagfeller og andre yrkesgrupper
- kan anvende ulike læringsmetoder, verktøy og materialer for å planlegge og gjennomføre leke- og læringsaktiviteter for barn og unge med særskilte behov
- kan finne informasjon om fysisk aktivitet og kosthold for å forebygge utvikling av problemer, sykdom og funksjonsnedsettelse hos barn og unge med særskilte behov
- kan finne informasjon og fagstoff som er egnet til å fremme læring og helhetlig utvikling for barn og unge med særskilte behov
- kan gi en systematisk beskrivelse av barn og unge med særskilte behov, identifisere faglige problemstillinger, i samarbeid med pedagogisk leder eller andre faginstanser, og iverksette tiltak som fremmer helse, læring og helhetlig utvikling

Generell kompetanse

Kandidaten

- har forståelse for universelle menneskerettigheter og etiske prinsipper som respekt for den enkeltes egenart, taushets- og opplysningsplikt og personvern og reflektere over egen praksis i arbeid med barn og unge med særskilte behov og deres foreldre
- har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk ved å ivareta barnas integritet, brukermedvirkning, åpenhet, fortrolighet og taushetsplikt i samarbeidet med barn, deres foreldre og kollegaer
- kan utføre arbeidet slik at det fremmer helse, læring og helhetlig utvikling - tilpasset individuelle behov hos barn og unge med særskilte behov
- kan bygge relasjoner med fagfeller og andre yrkesgrupper som, pedagoger og helsepersonell, for å utveksle kunnskaper og erfaringer om helse, læring og helhetlig utvikling hos barn og unge med særskilte behov
- kan utvikle arbeidsmåter i samarbeid med fagfeller eller med PPT og/eller den pedagogiske ansvarlige ved institusjon og kommunisere med fagfeller og foreldre som - i samsvar med etiske prinsipper - fremmer helse, læring og helhetlig utvikling hos barn og unge med særskilte behov

Læringsutbyttebeskrivelse og faglig innhold for hvert emne

Emne 1: Felles grunnlag for oppvekstfag

Dette emnet gir grunnleggende kunnskap om samfunnets og velferdsstatens utvikling, føringer og prioriteringer for barnehagesektoren, samt barnehagens samfunnsmandat og syn på barn fra et historisk, politisk, filosofisk og pedagogisk perspektiv. Emnet gir også grunnleggende forståelse for barnet som subjekt og aktiv aktør i sitt eget liv, og gir innføring i hvordan sosiologiske og psykologiske forhold påvirker barns læring, trivsel og helhetlige utvikling. Gjennom de ulike temaene i dette emnet skal studentene få forståelse for yrkesetiske prinsipper, etiske utfordringer og dilemmaer knyttet til arbeid med barn med særskilte behov. Videre skal studentene reflektere og få et bevisst forhold til sine egne verdier, holdninger og pedagogisk praksis, samt få en forståelse av hvilken betydning barnehagen og eget yrke har for barns oppvekst, inkludering og folkehelsen i dagens samfunn.

Emne 2: Pedagogikk og didaktikk

Hovedfokus i dette emnet er pedagogikk og didaktikk. Emnet gir kunnskap om hvordan planlegge, gjennomføre og vurdere pedagogiske prosesser i barnehagen, samt hvordan tilrettelegge for helhetlige læringsprosesser som fremmer barns trivsel og allsidige utvikling.

Emne 3: Barn og unge med særskilte behov

Dette emnet berører ulike områder innen tema barn og unge med særskilte behov, og spesialpedagogisk arbeid i barnehage/skole. Dette emnet vil gi innblikk i teorier om atferdsvansker. Andre sentrale temaer som vil bli belyst i dette emnet er: lærevansker, psykiske og sosiale vansker, fysisk og psykisk funksjonshemning og barn i risikosituasjoner.

Emne 4: Helsefremmende og forebyggende tiltak

Rammeplan for barnehagen (2017) viser til at barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon, og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Dette emnet handler om barns fysiske, psykiske og sosiale helse. Hvordan barnehagen kan fremme og bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd, samt forebygge krenkelser og mobbing.

Praksis

Praksis er en obligatorisk del av utdanningen, og en viktig del er å kunne kombinere teori og praksis. Antall praksistimer er satt til 300 over 10 uker. Det er frammøteplikt i praksisperioden. For å få godkjent praksisperioden kan fraværet ikke overstige 10 %. Det vil være en midtveisvurdering etter fem uker hvor studenten får en skriftlig tilbakemelding.

I tillegg forventes det at studenten arbeider med annet studierelevant arbeid som skriving av praksisrapport og deltakelse i felles veiledninger over nett. Dette arbeidet er estimert til 100 timer slik at den totale arbeidsbelastningen i denne perioden vil være 400 timer.

For at praksisstedet skal kunne godkjennes må det ha barn med særskilte behov, og studentene skal i praksisperioden ha arbeid i tilknytning til disse barna.

Fordypningsoppgave

Oppgaven skal være knyttet til læringsutbyttebeskrivelsene og bygge på kunnskap fra ett eller flere emner i utdanningen. Oppgaven skal også være praksisrettet, og praksisrapport eller andre oppgaver i praksis kan danne grunnlag for oppgaven.

Undervisningsformer og læringsaktiviteter

Alle studenter ved Fagskolen Kristiania går i en klasse, og klassen følger samme progresjon. Studentene har ukentlige nettsamlinger sammen med lærer og de andre studentene. Lærer styrer, i samråd med studentene, hvordan samlingen skal disponeres. Det kan være gjennomgang av fagstoff, drøfting av oppgaver eller demonstrasjon av verktøy. Det gjøres opptak av hver samling som er tilgjengelig for studentene etterpå. Opptakene kan benyttes til repetisjon eller av studenter som ikke har anledning til å delta direkte. I tillegg arbeider studentene med selvstudier, lesing av aktuell litteratur og arbeid med ulike læringsaktiviteter og oppgaver.

Praksisperioden gir studentene mulighet til å øve på det de har lært. Praksisperioden gir en tverrfaglig forståelse av fagfeltet. Dialog med veiledere gir studenten mulighet til å diskutere og vurdere egen praksis. Den obligatoriske praksisrapporten hjelper studentene til å se sine erfaringer i lys av relevante teorier.

Oversikt over aktuelle læringsaktiviteter

Læring er en prosess som krever aktiv innsats og hardt arbeid av studenten. De ulike læringsaktivitetene og arbeidsformene skal gi studentene trening i å søke kunnskap, kritisk tenkning og problemløsning. Variasjon i aktiviteter og oppgavetyper er også nødvendig for at studentene skal oppnå en helhetlig kompetanse som omfatter både kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Egenarbeid

Egenarbeid er en viktig del av det å studere. Det innebærer lesing og bearbeiding av fagstoff, refleksjon over egen utviklings- og læringsprosess, arbeid med øvingsoppgaver, arbeidskrav, emneoppgave og bruk av digitale læremidler.

Gruppeoppgaver

Det brukes ulike typer gruppeoppgaver både i nettsamlingene og gruppeoppgaver som studentene løser sammen mellom samlingene. Gruppeoppgaver er med på å øke studentenes refleksjonsevne, og det skaper en dypere forståelse av både etiske og faglige problemstillinger, i tillegg til at det er med på å skape et godt og aktivt læringsmiljø.

Digitale øvingsoppgaver i LMS

I læringsplattformen er det ulike typer digitale øvingsoppgaver, som f.eks. quiz, tankedelingsoppgaver, digitale tester og ordliste. I noen av disse oppgavetyper repeterer studentene faglig kunnskap, mens i andre oppgavetyper trener de på å vise forståelse og se sammenhenger.

Arbeidskrav

Studentene skal levere arbeidskrav for å vise forståelse for helhet og sammenhenger. Arbeidskravene er et verktøy til oppfølging av studentens progresjon og oppnåelse av læringsutbytter. Enkelte arbeidskrav løses i grupper.

Forum

Studentene diskuterer ulike spørsmål og problemstillinger ut fra de ulike emnene. Her må studentene bidra med både å skrive egne innlegg og svare på medstudenters innlegg.

Medstudentvurdering

Studentene vurderer hverandres oppgaver ut fra gitte vurderingskriterier, og gir hverandre tilbakemeldinger, enten i gruppe eller i par. Medstudentvurdering gjør at studentene må reflektere dypere over emnet, vurderingskriteriene og læringsutyttebeskrivelsene, i tillegg til at de får mer kunnskap om temaet ved at de ser andres måter å løse oppgaven på.

Omvendt undervisning

Studentene får innføring i nye temaer ved å se korte filmer med presentasjon av fagstoff. Etterpå jobber de med ulike digitale øvingsoppgaver og andre oppgaver for å sjekke om de har forstått innholdet. Lærer gjennomgår hovedpunktene og oppsummerer i nettsamlingen.

Vurderingsordninger

Vurderingen av studenten foregår både som formativ vurdering underveis i studiet og som summativ vurdering på eksamen.

Utdanningen har arbeidskrav som vurderes til godkjent/ikke godkjent. Arbeidskrav er et verktøy for å sikre deltakelse og studentens faglige progresjon og utvikling. I den formative vurderingen fokuserer læreren på vurdering for læring. Ved ikke godkjent arbeidskrav får studenten anledning til å levere et nytt arbeidskrav. Studenten gis inntil to forsøk på å forbedre arbeidskravet. Alle arbeidskravene innen et emne må være godkjent for at studenten kan levere avsluttende emneoppgave.

Hvert emne avsluttes med en emneoppgave som vurderes til bestått/ikke bestått. Fagskolens regler for klage og kontinuasjon gjelder for emneoppgaver.

Studiet avsluttes med en fordypningsoppgave som vurderes med karakter. Fagskolen Kristiania benytter karakterskalaen A, B, C, D, E, F hvor A er beste og F er dårligste karakter. E er den dårligste ståkarakteren.

Alle arbeidskrav, avsluttende emneoppgaver, praksisrapport og fordypningsoppgave må være godkjent/bestått for å få vitnemål.